

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VII-A PENTRU CAUZE PRIVIND CONFLICTE DE MUNCĂ
ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

Dosar nr. xxx/3/2017 (Număr în format vechi xxx/2017)

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 19 FEBRUARIE 2018

Completul de judecată constituit din:

PREȘEDINTE xxx

Judecător xxx

Grefier xxx

Pe rol, soluționarea apelului comun formulat de apelanții-reclamanți xxx împotriva sentinței civile nr.xxx din data de xxx pronunțată de Tribunalul București Secția a VIII-a Civilă Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale în dosarul nr.xxx, în contradictoriu cu intimatul-pârât xxx, cauza având ca obiect-acțiune în constatare.

La apelul nominal făcut în ședință publică au răspuns personal apelanții-reclamanți xxx, asistați de avocat xxx având împuternicire avocațială atașată la dosarul de fond și care atestă identitatea acestora, lipsind intimatul-pârât.

Procedura de citare este legal îndeplinită cu respectarea dispozițiilor prevăzute de art.155 și următoarele Cod procedură Civilă.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează Curții că dosarul se află pe rol la al treilea termen, ce a fost alocat în vederea depunerii la dosar de către intimatul-pârât și de către apelanți a relațiilor solicitate, precum și a răspunsului solicitat Ministerului Afacerilor Externe. Astfel, la data de 23.01.2018 a fost depusă la dosar Adresa nr.xxx.2018 emisă de xxx-filele 313-315; Adresa nr.xxx.2018 emisă de xxx-filele 318-319; 321-322; la data de 16.02.2018 s-a depus „Punct de vedere privind interpretarea legii” formulat de apelanții-filele 324-337.

Apelanții reclamanți prin avocat depun la dosarul cauzei înscrisuri constând în „Punct de vedere privind interpretarea legii pentru a beneficia de pensie de serviciu”, Adresa nr.xxx emisă de xxx, practică judiciară.

Curtea pune în discuția părții prezente admisibilitatea și necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit dispozițiilor art.519 Cod procedură Civilă pentru a se pronunța o hotărâre prin care să se dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei: *„În interpretarea dispozițiilor art.3 alin.(1) și (3) din Legea nr.216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României a se stabili dacă persoanele vizate de aceste texte legale trebuie să aibă calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României pentru o perioadă de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior sau doar pe perioada celor cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.”*

Apelanții reclamanți prin avocat arată că apreciază admisibilă și utilă pronunțarea unei hotărâri prin care să se dea o rezolvare de principiu acestei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei. Învederează că și-a exprimat punctul de vedere în scris.

Curtea reține cauza în pronunțare asupra necesității aplicării în cauză a dispozițiilor art.519 Noul Cod procedură civilă.

CURTEA,

Asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.519 NCPC, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a xxx, sub nr. xxx/2016 la data de xxx, reclamantii xxx au chemat în judecată pe pârâțul xxx solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să constate că îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de pensie de serviciu de la data intrării în vigoare a Legii nr. 216/2015 și să fie obligat pârâțul la eliberarea adeverințelor tip în vederea obținerii pensiei de serviciu pentru fiecare reclamant în parte și la plata cheltuielilor de judecată.

Prin sentința nr.xxx a Curții de Apel București, Secția xxx a fost admisă excepția necompetenței funcționale și declinată cauza în favoarea Tribunalului București Secția xxx.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București Secția xxx sub nr. xxx.

Prin sentința civilă nr.xxx Tribunalului București Secția a xxx a respins cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut în esență faptul că:

Pe perioada misiunilor în străinătate reclamantii au avut funcții diplomatice de secretar economic, respectiv de consilier economic, deci au deținut calitatea de membru al Corpului diplomatic și consular al României - conform art. 2 lit. d) din Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, iar în restul perioadelor lucrate în țară au avut funcții publice (consilier II/I, consilier cat. A clasa I).

S-a reținut că reclamantii nu au fost membri ai Corpului diplomatic și consular al României cu o vechime de cel puțin 15 ani și nu au dreptul la pensia specială prevăzută de Legea nr. 216/2015.

Prima instanță a apreciat că nu se pot valorifica critici adresate legii (ori hotărârii de guvern incidente), cum ar fi aceea că Legea nr.216/2015 realizează o discriminare între personalul diplomatic al Ministerului Afacerilor Externe, căruia nu-i cere condiția de 4 ani în misiuni diplomatice și personalul diplomatic din cadrul Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, căruia îi pretinde aceeași condiție. O soluție legislativă nu poate fi înlăturată din proces, pe motiv că este inechitabilă, ci ea va fi aplicată întocmai, în litera sa clară, orice drept putând fi recunoscut numai în măsura în care statul consimte să-l acorde, conform legii pe care el a adoptat-o. Pentru aceasta, legiuitorul are deplină competență, conform propriilor opțiuni de politică juridică, ce nu pot fi cenzurate, cel puțin în sistemul de drept român, decât de Curtea Constituțională (contenciosul administrativ în cazul legislației subsecvente), ori pentru incompatibilitate cu legislația internațională ori europeană în materia drepturilor omului, în condițiile art. 20 alin.(2) sau 148 alin.(2) din legea fundamentală.

Tribunalul a notat și faptul că acordarea unei pensii de serviciu nu constituie vreun drept imuabil al persoanei, din sfera drepturilor fundamentale, garantat de ordinea juridică constituțională ori internațională, și nici automat, reflexul gradului de participare la constituirea fondului de asigurări sociale, ci în ultimă instanță, o concesie a legiuitorului, dependentă de voința și putința de a-l acorda, exprimate și prin condițiile pe care le instituie în acest sens, în privința cărora dispune de prerogativa suverană de apreciere.

Prin cererea de apel înregistrată pe rolul Curții de Apel București, Secția xxx, la data de 21.07.2017, apelantii reclamantii solicită admiterea apelului, schimbarea în tot a sentinței civile apelate, admiterea cererii de chemare în judecată, să se constate că îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de pensie de serviciu, să fie obligat pârâțul xxx la eliberarea adeverințelor-tip în vederea obținerii pensiei de serviciu pentru fiecare reclamant în parte.

Solicită apelantii reclamantii să se rețină că art.3 alin.(3) din Legea nr.216/2015 prevede următoarele condiții pentru a putea beneficia de pensie de serviciu: persoane pensionate din Departamentul de Comerț Exterior care beneficiază de pensie publică, au o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior, din cei 15 ani cel puțin 4 ani în misiuni permanente

la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României în străinătate. Învederează că îndeplinesc aceste condiții, fiind nelegală condiția suplimentară impusă de pârât de a fi avut vechime de 15 ani ca membri ai Corpului diplomatic și consular în cadrul Departamentului de Comerț Exterior.

Susțin apelanții că mențiunea din cuprinsul textului legal „membrii ai Corpului diplomatic și consular ai României” se justifică prin faptul că persoanele provenite din Departamentul de Comerț Exterior au deținut această calitate pe perioada trimerii în misiune cu grade diplomatice și consulare.

Intimatul pârât nu a formulat **întâmpinare** în apel.

La termenul de judecată din 19.02.2018, din oficiu, Curtea de Apel București xxx a pus în discuție admisibilitatea și necesitatea sesizării instanței supreme cu pronunțarea unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept: *„În interpretarea dispozițiilor art.3 alin.(1) și (3) din Legea nr.216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României a se stabili dacă persoanele vizate de aceste texte legale trebuie să aibă calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României pentru o perioadă de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior sau doar pe perioada celor cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.”*

În acest sens, Curtea constată îndeplinite cerințele de admisibilitate a sesizării, conform art.519 Cod pr. civilă, anume :

- cauza se află pe rolul unui complet al Curții de Apel București, care judecă în ultimă instanță;

- de dezlegarea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a procesului;

Astfel, modul de interpretare a dispozițiilor legale menționate constituie problema însăși a speței, antamând atât obiectul, cât și cauza juridică a cererii.

ÎN DREPT:

Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României

Art. 3 : (1) *De prevederile prezentei legi, în situația îndeplinirii condițiilor impuse de aceasta, beneficiază și membrii Corpului diplomatic și consular al României, cu o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior din Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Ministerul Comerțului și Turismului, Ministerul Comerțului, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Economiei și Finanțelor, Ministerul pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului, denumit în continuare Departamentul de Comerț Exterior, din care cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.*

(2) *Cuantumul pensiei de serviciu pentru persoanele prevăzute la alin. (1) este de 80% din baza de calcul reprezentând salariul de bază brut lunar corespunzător încadrării în funcția de execuție deținută de acestea în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior și sporurile avute în ultima lună de activitate în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior, înainte de data pensionării, care nu au fost incluse în salariul de bază și care sunt prevăzute de legea salarizării în vigoare la data înregistrării cererii de acordare a pensiei de serviciu stabilite în condițiile prezentei legi.*

(3) *De pensia de serviciu prevăzută de prezenta lege, în condițiile prevăzute la alin. (1), beneficiază și persoanele pensionate din Departamentul de Comerț Exterior care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, beneficiază de pensie din sistemul public de pensii.*

(4) Cuantumul pensiei de serviciu pentru persoanele prevăzute la alin. (3) este de 80% din baza de calcul reprezentând salariul de bază brut lunar similar în plată, corespunzător funcției de execuție deținute de acestea în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior la data încetării activității, și sporurile avute în ultima lună de activitate în administrația centrală a Departamentului de Comerț Exterior, care nu au fost incluse în salariul de bază și care sunt prevăzute de legea salarizării în vigoare la data înregistrării cererii de acordare a pensiei de serviciu stabilite în condițiile prezentei legi.”

Art. 4:

Pentru membrii Corpului diplomatic și consular al României care au lucrat atât în Ministerul Afacerilor Externe, cât și în Departamentul de Comerț Exterior, și care au fost trimiși în misiuni permanente în străinătate cu grade și funcții diplomatice sau consulare de către Departamentul de Comerț Exterior, perioadele respective se cumulează și se consideră vechime la stabilirea pensiei de serviciu prevăzută de prezenta lege.

HG nr. 954/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României

Art. 2 „Categoriile de persoane prevăzute de Lege care beneficiază de pensie de serviciu sunt următoarele:

G. Membrii Corpului diplomatic și consular al României cu o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior, din care cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate, care au împlinit vârsta de 60 de ani, având următoarele funcții de încadrare:

- a) ministru plenipotențiar;
- b) ministru consilier;
- c) consilier diplomatic/consilier economic;
- d) secretar I, secretar economic I;
- e) secretar II, secretar economic II;
- f) secretar III, secretar economic III;
- g) atașat;
- h) consilier/expert clasa I grad profesional superior, principal, asistent;
- i) economist/inginer principal;
- j) consilier I, consilier II, consilier IA, consilier A/I/1, consilier A/I/2, consilier A/I/3;
- k) economist, inginer, consilier juridic, inspector general.

H. Persoanele prevăzute la lit. G pensionate din Departamentul de Comerț Exterior anterior datei de 21 august 2015, care beneficiază de o categorie de pensie din sistemul public de pensii, au împlinit vârsta de 60 de ani și au o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior, din care cel puțin 4 ani în misiuni permanente, cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.”

ART. 5

Constituie vechime la stabilirea pensiei de serviciu prevăzută de Lege perioadele de activitate în care persoanele prevăzute la art. 2:

b) au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior din Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Ministerul Comerțului și Turismului, Ministerul Comerțului, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Economiei și Finanțelor, Ministerul pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și

Turismului, în direcțiile generale, direcțiile și compartimentele cu specific de comerț exterior și cooperare economică internațională din administrațiile centrale ale fostelor ministere și departamente de comerț exterior și cooperare economică internațională;

c) au desfășurat activitate de minimum 4 ani în misiuni permanente în străinătate cu grade diplomatice sau consulare, pentru persoanele prevăzute la art. 2 lit. G”

Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României

Art.2 alin. (1) lit. d): „*Au calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României: (...) d) personalul diplomatic și consular care își desfășoară activitatea în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, la ambasadele, misiunile permanente pe lângă organizațiile internaționale și oficiile consulare ale României, inclusiv persoanele provenind de la Departamentul de Comerț Exterior și de la alte ministere și instituții, pe perioada trimerii lor în misiune în străinătate cu grade diplomatice sau consulare.*”

SITUAȚIA DE FAPT:

În fapt:

- apelanții reclamanți sunt pensionari pentru limită de vârstă;
- s-au pensionat din Departamentul de Comerț Exterior anterior datei de 21 august 2015;

- au desfășurat activitate profesională în Departamentul de Comerț Exterior peste 15 ani, din care cel puțin 4 ani în misiuni permanente în străinătate, cu grade diplomatice sau consulare în cadrul agențiilor economice și ale ambasadelor României în străinătate;

- nu au o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior în care să fi avut calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României, ci au avut această calitate doar pe perioada celor cel puțin 4 ani în misiuni permanente în străinătate, cu grade diplomatice sau consulare în cadrul agențiilor economice și ale ambasadelor României în străinătate.

- au beneficiat de pensie de serviciu în baza OUG nr.36/2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic și consular.

- s-au adresat intimatului pârât Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri pentru eliberarea adeverinței tip necesară stabilirii pensiei de serviciu, acesta refuzând eliberarea adeverințelor. Unul dintre motivele pentru care intimatul pârât a refuzat eliberarea adeverințelor a constat în faptul că apelanții reclamanți nu au o vechime de 15 ani ca membri ai Corpului diplomatic și consular în cadrul Departamentului de Comerț Exterior.

- *problema de drept este nouă, nefăcând obiectul dezlegării printr-o altă hotărâre a Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.*

Se mai învederează în acest context utilitatea sesizării instanței supreme și din perspectiva **opiniilor divergente exprimate în materie**, prin soluții de practică judiciară, fără să se poată constata cristalizarea unei jurisprudențe suficient articulate în vreunul din sensuri, cât să lipsească de obiect și efect real, util, prezenta sesizare.

Se menționează ca **jurisprudență relevantă la nivelul Curții de Apel București**: decizia civilă nr. 5700/ 21 Noiembrie 2017 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosar nr. 42641/3/2016, decizia civilă nr. 3355/30 mai 2017 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosar nr. 10074/3/2016, decizia civilă nr. 1625/06.04.2017 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a VII-a Contencios Administrativ și fiscal.

Într-o primă opinie exprimată în cadrul deciziei civile nr. 5700/ 21 Noiembrie 2017 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosar nr. 42641/3/2016 și deciziei civile nr. 3355 / 30 mai 2017 pronunțată de Curtea

de Apel București, Secția VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosar nr. 10074/3/2016 s-a apreciat că: „Potrivit art. 3 din Legea nr. 216/2015 beneficiarii pensiei de serviciu sunt „membrii Corpului diplomatic și consular al României”. Condiția referitoare la vechime urmează celei ce stabilește calitatea, astfel: „cu o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior (...)”. Legiuitorul impune și o a treia condiție, tot cumulativă, ca din cei 15 ani vechime „cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.”

Din modalitatea de formulare a textului de lege rezultă cu evidență că atât condiția vechimii de 15 ani cât și cea a efectuării unor misiuni permanente diplomatice/consulare timp de minim 4 ani, sunt subsumate calității de membru al Corpului diplomatic și consular al României. Referința legiuitorului la calitatea de membru al Corpului diplomatic și consular al României nu este întâmplătoare în cadrul acestui articol, fiind calitatea cu care operează în întregul actului normativ (a se vedea art. 4 sau art. 5), nefiind făcută vreo asimilare cu această calitate în cadrul niciunei dispoziții.

Prevederile Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României (HG 954/2015) invocate de apelant nu contrazic cele reținute de prima instanță. Astfel, prevederile art. 5 din Norme fac trimitere la ”persoanele prevăzute la art. 2”, iar art. 2 vorbește în toate subpunctele sale de ”membrii Corpului diplomatic și consular al României”.

Din această perspectivă avizul Consiliului Legislativ nu poate fi avut în vedere întrucât nu are caracter obligatoriu și nu poate fi valorificat peste dispozițiile legale exprese, mai sus citate.(.....)

Prin urmare, lit. H a acestor Norme face trimitere la lit. G, care privește tot situația Membrilor Corpului diplomatic și consular al României cu o vechime de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior, deci persoanele care anterior anului 1990 au lucrat în acest Departament. Este evident că prevederea legală nu le poate cere acestor persoane să aibă în prezent calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României sau să fi avut grade diplomatice și consulare anterior anului 1990. Este însă necesar pentru ca pensionarii din sistemul public să beneficieze de pensie de serviciu, ca activitatea acestora să fi fost încadrată în Departamentul de Comerț Exterior în înțelesul Legii nr. 216/2015.(...)

În ceea ce privește argumentul că marea majoritate dintre apelanți ar fi fost pensionați conform OUG nr. 36/2003, Curtea îl apreciază ca nefondat atâta timp cât OUG nr. 36/2003 a fost abrogată, eventualele pensii speciale ale apelanților fiind transformate în pensii de asigurări sociale, iar intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2015 nu a echivalat cu renașterea pensiilor de serviciu anterior acordate în temeiul OUG nr. 36/2003, ci presupune întrunirea unor condiții cumulative pentru recunoașterea dreptului la pensie specială.”

Prin cea de-a doua opinie exprimată în cadrul deciziei civile nr. 1625/06.04.2017 pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a VII-a Contencios Administrativ și fiscal s-a arătat că: „Față de textul legal menționat, Curtea apreciază ca Legea nr. 216/2015 se aplică personalului diplomatic și consular al României, precum și personalului încadrat pe funcții de execuție specifice (care nu au deținut funcții diplomatice) și persoanelor care au avut calitatea de salariați ai Departamentului de Comerț Exterior, în condițiile în care au lucrat cel puțin 4 ani în misiuni diplomatice.

Curtea apreciază corecta interpretarea instanței de fond în sensul că, dacă la adoptarea Legii nr. 216/2015 legiuitorul ar fi avut în vedere doar perioada în care aceste persoane au fost trimise în misiuni permanente în străinătate cu grade diplomatice sau consulare și în care au făcut parte din Corpul diplomatic și consular al României, nu s-ar fi raportat atât la perioada trimiterii în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate (de cel puțin 4 ani), cât și la vechimea totală în Departamentul de Comerț Exterior (de cel puțin 15 ani), ci ar fi prevăzut condiția trimiterii în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte

reprezentanțe ale României din străinătate pe o perioadă cumulată de cel puțin 15 ani (situație în care vechimea în Departamentul de Comerț Exterior ar fi fost oricum cel puțin la fel de mare).

Întrucât legiuitorul s-a raportat și la vechimea totală în Departamentul de Comerț Exterior, în mod corect a reținut Tribunalul că și aceasta trebuie avută în vedere la stabilirea pensiei de serviciu și, în consecință, trebuie menționată în adeverința eliberată în scopul stabilirii pensiei.”

Punctele de vedere ale părților, preluate în conformitate cu prevederile art.520(1) din Noul Cod de procedură civilă, au fost exprimate atât prin cererea de chemare în judecată și exercitare a căii de atac, apărările formulate în proces, cât și punctual la solicitarea instanței de apel, prin precizări scrise.

Apelanții reclamânți și-au exprimat punctul de vedere în sensul că:

Încă de la inițierea Legii nr.216/2015 în Parlament s-au avut în vedere, ca excepție, și persoanele care au lucrat în comerț exterior. Astfel, Avizul Consiliului legislativ, la punctul 1 stabilește că „propunerea are ca obiect de reglementare acordarea pensiei de serviciu”, iar „persoanele beneficiare sunt: „a) personalul diplomatic și consular, (...), c) persoanele care desfășoară activitate de comerț exterior și cooperare economică internațională”.

Arată apelanții că voința legiuitorului nu a fost de a fi exclude, ci, în mod reparatoriu, să le acorde dreptul la pensie de serviciu.

Din interpretarea gramaticală a art.3 alin.(3) din Legea nr.216/2015, apreciază apelanții că rezultă cu claritate că trebuie să aibă o vechime de minim 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior și doar pe perioada celor minim 4 ani în care au fost trimiși în străinătate în misiune permanentă să aibă grade diplomatice sau consulare.

Legiuitorul ar fi putut impune 15 ani cu grade diplomatice sau consulare, adică 15 ani în misiune permanentă, dar este evident, în opinia apelanților reclamânți, că nu aceasta a fost voința legiuitorului, în condițiile în care a impus și condiția suplimentară: „din care cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare.”

Mai arată apelanții că membri ai Corpului Diplomatic și Consular nu puteau fi decât persoanele ce îndeplineau condițiile stabilite prin Legea nr.269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular care a intrat în vigoare după 2003, când deja apelanții erau pensionari.

Mențiunea din cuprinsul textului legal „membrii ai Corpului diplomatic și consular ai României” se justifică prin faptul că persoanele provenite din Departamentul de Comerț Exterior au deținut această calitate pe perioada trimiterii în misiune cu grade diplomatice și consulare, respectiv pe durata celor puțin 4 ani în misiuni permanente. Potrivit art.16 din Legea nr.269/2003, gradul diplomatic sau consular deținut se păstrează cu titlu onorific.

Invocă apelanții reclamânți și dispozițiile art.5 din HG nr.954/2015 care prevăd că reprezintă vechime la stabilirea pensiei de serviciu prevăzută de Lege perioadele de activitate în care persoanele prevăzute la art. 2: b) au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior din Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Ministerul Comerțului și Turismului, Ministerul Comerțului, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Economiei și Finanțelor, Ministerul pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului, în direcțiile generale, direcțiile și compartimentele cu specific de comerț exterior și cooperare economică internațională din administrațiile centrale ale fostelor ministere și departamente de comerț exterior și cooperare economică internațională.

Apelanții mai arată și faptul că adresa Ministerului Afacerilor Externe demonstrează că au dreptul la pensie de serviciu.

Intimatul pârât și-a exprimat punctul de vedere în sensul că persoanele pensionate anterior datei de 21.08.2015, respectiv anterior intrării în vigoare a Legii nr.216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României puteau

dobândi calitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României conform prevederilor Legii nr.269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României.

Consideră că acordarea pensiei de serviciu stabilită de Legea nr.216/2015 este condiționată de îndeplinirea calității de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României, atât prin art.3 alin. (1) din Legea nr.216/2015, cât și prin coroborarea art.2 lit. H din Normele metodologice la Legea 216/2015 cu art.2 lit. G din același act normativ.

Calitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României a personalului angajat la fostul Departament de Comerț Exterior și la alte instituții și ministere se dobândește potrivit art.2 alin.(1) lit. d) teza a II-a din Legea 269/2003.

Din interpretarea normelor legale în vigoare, apreciază intimatul că persoanele angajate la Ministerul Comerțului, Departamentul de Comerț Exterior sau alte asemenea instituții prevăzute la art.3 alin.(1) din Legea nr.216/2015 acumulează vechime în activitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României numai în perioada trimiterii în misiune în străinătate cu grade diplomatice sau consulare.

Învederează intimatul că vechimea minimă ca membru al Corpului Diplomatic și Consular al României pentru acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr.216/2015 este stabilită la 15 ani. Pe cale de consecință, perioadele cumulate, petrecute în misiuni în străinătate cu grade diplomatice sau consulare trebuie să fie de cel puțin 15 ani. Calitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României trebuie avută de apelanți pentru o perioadă de cel puțin 15 ani, la orice dată anterioară depunerii cererii de acordare a pensiei de serviciu conform Legii nr.216/2015.

Punctul de vedere al instanței:

Dispozițiile legale analizate, în modalitatea în care au fost redactate, pot primi interpretări diferite prin aplicarea regulilor de interpretare.

Interpretarea gramaticală constă în lămurirea conținutului unei norme juridice pe baza regulilor gramaticii, ceea ce presupune folosirea procedeelelor de analiză morfologică și sintactică a textului legal, ținându-se cont de înțelesul termenilor utilizați în textul respectiv, de legătura dintre acești termeni, de construcția propoziției sau a frazei, de particulele întrebuințate, precum și de semnele de punctuație.

Analizând dispozițiile art.3 alin.(1) din Legea nr.216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României și realizând o interpretare gramaticală a textului, Curtea constată că ipoteza textului legal se referă la „membrii Corpului diplomatic și consular al României”. Acesta fiind subiectul, se poate concluziona în sensul că numai membrii Corpului diplomatic și consular al României pot beneficia de pensie de serviciu, calitate pe care trebuie să o dovedească pentru întreaga vechime de 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior. În plus, legea impune și o a treia condiție: ca din cei 15 ani vechime în Departamentul de Comerț Exterior, cel puțin 4 ani să fi fost în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.

Art. 3 alin.(3) din Legea nr.216/2015 prevede că: *„De pensia de serviciu prevăzută de prezenta lege, în condițiile prevăzute la alin. (1), beneficiază și persoanele pensionate din Departamentul de Comerț Exterior care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, beneficiază de pensie din sistemul public de pensii.”* Se observă că textul legal face trimitere la „condițiile prevăzute la alin.(1), deci inclusiv la cerința de a fi membru al Corpului Diplomatic și Consular al României pe o durată de cel puțin 15 ani.

Calitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României a personalului angajat la fostul Departament de Comerț Exterior se dobândește potrivit art.2 alin.(1) lit. d) teza a II-a din Legea 269/2003: *„Au calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României: (...) d) personalul diplomatic și consular care își desfășoară activitatea în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe, la ambasadele, misiunile permanente*

pe lângă organizațiile internaționale și oficiile consulare ale României, inclusiv persoanele provenind de la Departamentul de Comerț Exterior și de la alte ministere și instituții, pe perioada trimerii lor în misiune în străinătate cu grade diplomatice sau consulare.”

Coroborând aceste dispoziții legale rezultă că persoanele angajate la Ministerul Comerțului, Departamentul de Comerț Exterior sau alte asemenea instituții prevăzute la art.3 alin.(1) din Legea nr.216/2015 acumulează vechime în activitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României numai în perioada trimerii în misiune în străinătate cu grade diplomatice sau consulare, iar calitatea de membru al Corpului Diplomatic și Consular al României trebuie avută pentru o perioadă de cel puțin 15 ani, la orice dată anterioară depunerii cererii de acordare a pensiei de serviciu conform Legii nr.216/2015.

Curtea observă însă și faptul că textul legal nu prevede data sau perioada pentru care persoanele trebuiau să aibă calitatea de membru al Corpului diplomatic și consular, situație ce permite a raporta calitatea de membru a Corpului Diplomatic și Consular numai la perioada celor 4 ani în misiune permanente în străinătate cu grade diplomatice și consulare.

Interpretarea sistematică.

Interpretarea sistematică implică lămurirea înțelesului unei norme juridice ținându-se cont de legăturile sale cu alte norme juridice, fie din același act normativ, fie dintr-un alt act normativ.

Curtea constată că art.4 și art.5 din Legea nr.216/2015, art.2 lit. G și H din HG nr.954/2015 se referă de asemenea la „membrii Corpului Diplomatic și Consular”, iar art.5 din HG nr.954/2015 face trimitere la „persoanele prevăzute la art. 2”.

Cu toate acestea, Curtea observă că art.5 din HG nr.954/2015 prevede că: „Constituie vechime la stabilirea pensiei de serviciu prevăzută de Lege perioadele de activitate în care persoanele prevăzute la art. 2:

a) au desfășurat activitate în Ministerul Afacerilor Externe în baza unui raport de muncă/raport de serviciu prin angajare/detașare/numire pe funcțiile prevăzute la art. 2 lit. A, B și C;

b) **au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior** din Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Ministerul Comerțului și Turismului, Ministerul Comerțului, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Afacerilor Externe, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Economiei și Finanțelor, Ministerul pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului, în direcțiile generale, direcțiile și compartimentele cu specific de comerț exterior și cooperare economică internațională din administrațiile centrale ale fostelor ministere și departamente de comerț exterior și cooperare economică internațională;

c) **au desfășurat activitate de minimum 4 ani în misiuni permanente în străinătate cu grade diplomatice sau consulare**, pentru persoanele prevăzute la art. 2 lit. G.”

Legiuitorul a prevăzut distinct perioada în care au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior și perioada în care au desfășurat activitate de minimum 4 ani în misiuni permanente în străinătate cu grade diplomatice sau consulare, soluție care nu s-ar putea justifica dacă s-ar aprecia că reprezintă vechime la stabilirea pensiei de serviciu prevăzută de lege numai perioada cât au fost trimiși în misiune permanentă, singurul caz în care ar fi putut deține grad diplomatic sau consular.

Normele trebuie interpretate în sensul de a fi aplicate. Dispozițiile art.5 lit. b din HG nr. 954/2015 nu ar mai avea aplicabilitate practică pentru că s-ar suprapune cu cazul de la lit. c.

Interpretarea literală

Interpretarea este literală atunci când există concordanță deplină între formularea textului legal interpretat și situațiile practice care se încadrează în ipoteza acestuia, nefiind necesar a se extinde sau a se restrânge aplicarea dispoziției în cauză.

Având în vedere că ne aflăm în materia pensiilor de serviciu, situație de excepție de la sistemul public de pensii, prin interpretarea literală a textului legal analizat rezultă că numai membrii Corpului Diplomatic și Consular al României pot beneficia de pensie de serviciu, iar persoanele provenind din Departamentul de Comerț Exterior trebuie să dovedească că au deținut această calitate, în misiuni permanente cu grade diplomatice și consulare, pe o perioadă de cel puțin 15 ani.

Cu privire la pensia de serviciu, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că aceasta se acordă unor categorii socioprofesionale supuse unui statut special, respectiv persoanelor care în virtutea profesiei, meseriei, ocupației sau calificării își formează o carieră profesională în acel domeniu de activitate și sunt nevoite să se supună unor exigențe inerente carierei profesionale asumate atât pe plan profesional, cât și personal (a se vedea Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016).

De asemenea, Curtea a reținut că legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale cuvenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și quantumul lor valoric, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare ale statului. Astfel, este la aprecierea legiuitorului reglementarea condițiilor și criteriilor necesar a fi îndeplinite pentru a beneficia de o categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale și de a respecta o condiție de rezonabilitate în stabilirea condițiilor de pensionare - est modus in rebus (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, și Decizia nr. 680 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 9 august 2012).

Pe de altă parte, Curtea a statuat că, în considerarea situației specifice a unor categorii socio-profesionale, legiuitorul poate institui tratamente juridice diferențiate atât prin condiții și criterii de acordare derogatorii, cât și printr-un mod de calcul și quantum diferite ale pensiilor (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 684 din 15 decembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 23 februarie 2006, Decizia nr. 455 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 22 iunie 2006, sau Decizia nr. 119 din 15 februarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 252 din 16 aprilie 2007).

Interpretarea istorico-teleologică

Interpretarea istorico-teleologică constă în stabilirea sensului unei dispoziții legale ținându-se seama de finalitatea urmărită de legiuitor la adoptarea acelei norme, eventual într-un context istoric dat.

Pentru această interpretare prezintă interes lucrările premergătoare ale actului normativ din care face parte norma juridică supusă interpretării, expunerea de motive și prevederile din preambulul actului normativ respectiv, forma inițială a proiectului actului normativ, dezbaterile parlamentare. De asemenea, este folositoare și cercetarea reglementării anterioare, deci a dispozițiilor legale abrogate prin textele legale supuse interpretării.

Verificând scopul urmărit de legiuitor prin edictarea art.3 alin. (3) raportat la art.3 alin.(1) din Legea nr.216/2015 (*ratio legis*), Curtea constată că prin **avizul referitor la propunerea legislativă privind acordarea pensiei de serviciu pentru membrii personalului diplomatic și consular**, Consiliul legislativ a arătat că persoanele beneficiare sunt și „persoanele care desfășoară activitate de comerț exterior și cooperare economică internațională încadrate în administrațiile centrale din alte ministere, precum și persoanele pensionate din aceste instituții și care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă potrivit Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Această categorie este prevăzută separat de personalul diplomatic și consular.

În **expunerea de motive** a Legii nr.216/2015, Curtea constată că se face referire la diplomați și se analizează constrângerile specifice la care este supusă această categorie socio-profesională, fără a se face nicio mențiune cu privire la persoanele care au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior.

Cercetând și dispozițiile legale abrogate prin textele legale supuse interpretării, Curtea observă că prin art.9 din Legea nr.216/2015 s-a prevăzut că: „La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2013 privind acordarea de drepturi unor membri ai Corpului diplomatic și consular al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 21 octombrie 2013, aprobată prin Legea nr. 381/2013.”

Prin art. 1 din OUG nr.96/2013 s-a prevăzut că: „(1) Membrii Corpului diplomatic și consular al României, cu o vechime neîntreruptă de cel puțin 15 ani în Ministerul Afacerilor Externe, care la data de 31 august 2010 erau pensionari, pot beneficia de o indemnizație diplomatică în cuantum lunar de maximum 3.571 lei. (2) Indemnizațiile diplomatice prevăzute la alin. (1) se pot acorda pentru un număr maxim de 250 de persoane.”

Textul legal nu a vizat și categoria persoanelor provenind de la Departamentul de Comerț Exterior, ci numai a membrilor Corpului Diplomatic și Consular din Ministerul Afacerilor Externe.

Potrivit art.4 din OUG nr.36/21 mai 2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic și consular (abrogată prin art.196 din Legea nr.263/2010): „(1) Membrii personalului diplomatic și consular și **celelalte persoane care au desfășurat activitate de comerț exterior și cooperare economică internațională**, încadrați în direcțiile generale de comerț exterior din cadrul Ministerului pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, precum și în administrațiile centrale din Ministerul Economiei și Comerțului, Departamentul de Comerț Exterior din cadrul Secretariatului General al Guvernului, Departamentul de Comerț Exterior și Promovare Economică din Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Comerțului, Ministerul Comerțului și Turismului, Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, Ministerul Comerțului Exterior și din unitățile cu specific de comerț exterior și cooperare economică internațională, precum și ca trimiși în misiuni permanente, cu grade diplomatice sau consulare, la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate beneficiază de pensie de serviciu dacă îndeplinesc următoarele condiții cumulative de pensionare:

a) au vârsta de 60 de ani și stagiul complet de cotizare de 30 de ani;

b) au o vechime în muncă de cel puțin 18 ani în activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, din care cel puțin 4 ani în misiune permanentă la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate, cu grade diplomatice sau consulare. De la condiția de cel puțin 4 ani în misiune permanentă la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate sunt exceptate persoanele care realizează o vechime de cel puțin 4 ani pe funcții diplomatice în centrala Ministerului Afacerilor Externe, precum și persoanele care au fost trimise în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, pe parcursul desfășurării activității de comerț exterior și cooperare economică internațională, în perioade cumulate de cel puțin 4 ani.”

Curtea reține că textul legal anterior ce viza situația persoanelor care au desfășurat activitate în Departamentul de Comerț Exterior prevedea explicit această categorie socio-profesională în calitate de beneficiar al legii, alături de membrii Corpului Diplomatic și Consular.

Toate aceste dificultăți de interpretare a dispozițiilor art.3 alin.(1) și alin. (3) din Legea nr.216/2015 au determinat soluții diferite privind sfera destinatarilor normei și a condițiilor pe care aceștia trebuie să le îndeplinească pentru a beneficia de pensie de serviciu, situație ce impune apelarea la mecanismul hotărârii prealabile pentru a se asigura o practică judiciară unitară în materie.

În consecință, considerând atât admisibilitatea, cât și oportunitatea dezlegării chestiunii controversate de drept, în temeiul art.519 și 520 alin. (1) Cod pr. civilă, Curtea de Apel va solicita Înaltei Curți să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvarea de principiu a acesteia. În temeiul art.520 alin. (2) Cod pr. civ., va suspenda judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

Sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „În interpretarea dispozițiilor art.3 alin.(1) și (3) din Legea nr.216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României a se stabili dacă persoanele vizate de aceste texte legale trebuie să aibă calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României pentru o perioadă de cel puțin 15 ani în Departamentul de Comerț Exterior sau doar pe perioada celor cel puțin 4 ani în misiuni permanente cu grade diplomatice sau consulare la ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe ale României din străinătate.”

Suspendă judecata cauzei privind apelul formulat de apelanții-reclamanți xxx toți cu domiciliul ales la Cabinet Avocat „xxx” cu sediul în București, str. xxx nr.xxx, bl.xxx, sc.x, ap.x, sector x, împotriva sentinței civile nr.xxx din data de xxx pronunțată de xxx în dosarul nr.xxx, în contradictoriu cu intimatul-pârât xxx -CUI xxx cu sediul în București, xxx nr.xxx, sector x, până la pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a hotărârii prealabile.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, 19.02.2018.

**PREȘEDINTE
XXX**

**JUDECĂTOR
XXX**

**GREFIER
XXX**

Redactat: XXX.

Tehnored. XX/4 ex/21.02.2018